

Arviointikertomus vuodelta 2019

Arviointikertomuksen johdanto

Puheenjohtaja Jyrki Kokko

Hyvät arviointikertomuksen lukijat

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida ovatko valtuuston talousarviossa asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet kunnassa sekä kuntakonsernissa ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan arviointityötä varten on oltava olemassa täsmälliset valtuuston päätökset ja näiden seurantatiedot. Arvioinnin kannalta keskeisiä asiakirjoja ovat talousarvio ja toimintasuunnitelma taloudellisine ja toiminnallisine tavoitteineen sekä niitä vastaavat tilinpäätös ja toimintakertomus.

Lautakunnan työskentelyssä on huomioitu lainsäädännön vähimmäisvaatimusten lisäksi toiminnan kehittämisen näkökulma, arviotavuuden edellytyksien olemassaolo, tavoitteiden asettaminen ja seurantamenetelmät sekä toimeenpanojen laatu, tuloksellisuus ja vaikuttavuus. Arvioinnin työohjelmaa laadittaessa on kohdistettu ja ajoitettu kuulemiset huomioiden toimialojen merkittäviä ja ajankohtaisia muutoksia tai haasteita.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2019 on laadittu toimialojen kuulemisien, esitysmateriaalien, seurantaraporttien, tilinpäätösasiakirjojen ja muiden selvitysten perusteella. Arvioinnin pohjana ovat olleet myös tilintarkastajan selvitykset ja raportit sekä toimielinten kokouspöytäkirjat ja niiden liitteet.

Tarkastuslautakunta ei tee tällä tilikaudella kaupunginhallitukselle varsinaisia selvityspyyntöjä.

Tarkastuslautakunnan havainnot ja kannanotot on esitetty arviointikertomuksessa. Tarkastuslautakunta esittää, että valtuusto pyytää kaupunginhallitusta, lautakuntia, johtokuntia ja kaupungin johtoa kiinnittämään huomiota arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin ja kannanottoihin.

Jyrki Kokko
tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Sisällysluettelo

Arviointikertomuksen johdanto	1
Puheenjohtaja Jyrki Kokko	1
1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävä ja kokoonpano	3
1.2. Tarkastuslautakunnan toiminta	4
1.2.1. Kuulemiset	4
1.2.2. Sidonnaisuusrekisteri.....	5
1.3. Tilintarkastus	6
2. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	6
3. Edellisten vuosien arviointikertomusten aiheuttamat toimenpiteet	6
4. Kaupunkistrategia	6
5. Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	7
5.1. Koko kaupunki	7
5.1.3. Tase	8
5.1.4. Talousarvion toteutuminen	8
5.2.1. Yleishallinto.....	10
5.2.2. Sosiaali- ja terveystoimi	10
5.2.4. Yhdyskuntatoimi.....	11
5.3. Liikelaitokset	11
5.3.1. Jämsän Ateria- ja Puhtauspalvelut liikelaitos	11
5.3.2. Jämsän Vesi liikelaitos	12
5.3.3. Jämsän Jätehuolto liikelaitos	12
6. Talouden tasapainotusohjelman ja toimenpiteiden toteutuminen	13
7. Investointien toteutuminen	13
8. Henkilöstö	14
9. Kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt	15
10. Tarkastuslautakunnan havainnot, kannanotot ja selvityspyynnöt	15
11. Tarkastuslautakunnan esitys kaupunginvaltuustolle	16

1. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastus

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävä ja kokoonpano

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
- arvioida ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
- valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Jämsän kaupungin hallintosäännön 82 §:n mukaan sen lisäksi, mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunnan on:

- seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi
- huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa
- tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla

Jämsän kaupunginvaltuusto asetti 5.6.2017 (53 §) tarkastuslautakunnan toimikaudekseen 1.6.2017 – 31.5.2021.

Lautakunnan kokoonpano:

Varsinainen jäsen

Jyrki Kokko, puheenjohtaja
Esa Niivee, varapuheenjohtaja
Helena Salminen
Pirjo Lindeman 18.3.2019 saakka
Pirjo Selenius 19.3.2019 alkaen
Lea Hiekkämäki
Jaakko Lajunen
Erkki Mäntylä

Varajäsen

Ritva Korhonen
Eino Soikka
Pertti Takanen
Ella Myllymäki 18.3.2019 saakka
Merja Hiljanen 19.3.2019 alkaen
Yrjö Määttä
Erja Laaksonen
Kyösti Rahkonen

Tarkastuslautakunnan kokousasioiden esittelijänä on toiminut lautakunnan puheenjohtaja Jyrki Kokko ja kokousasioiden valmistelijana ja pöytäkirjanpitäjänä hallintopalvelujen toimistosihteerit Riitta Järvinen ja Merja Väisänen. Lautakunnan kokouksissa on tilintarkastajalla läsnäolo- ja puheoikeus.

Esteellisyydet

Lautakunnan jäsenet ovat ilmoittaneet seuraavat esteellisyydet:

Nimi	Esteellisyys
Jyrki Kokko, puheenjohtaja	Ei esteellisyyksiä
Esa Niivee, varapuheenjohtaja	Ei esteellisyyksiä
Helena Salminen, jäsen	Ei esteellisyyksiä
Pirjo Lindeman	Jämsän kaupungin palveluksessa
Pirjo Selenius	Ei esteellisyyksiä
Lea Hiekkämäki, jäsen	Sosiaali- ja terveyslautakunta, varajäsen
Jaakko Lajunen, jäsen	Kiinteistö Oy Jämsän Hekohalli ja Kiinteistö Oy Jämsän Komposiittihalli, hallituksen jäsen
Erkki Mäntylä, jäsen	Nytkymenjoen vesiosuuskunta, pj

Esteellisyydet on otettu huomioon tarkastuslautakunnan kokouksissa ja arvioinnissa.

1.2. Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunta on laatinut ohjeellisena arviointisuunnitelmarungon valtuustokaudelle 1.6.2017-31.5.2021 sekä suunnitelman pohjalta arvioinnin työohjelman vuodelle 2019.

Lautakunnan työskentelyssä on huomioitu lainsäädännön vähimmäisvaatimusten lisäksi toiminnan kehittämisen näkökulma, arviotavuuden edellytyksien olemassaolo, tavoitteiden asettamisen ja seurannan prosessit sekä toimeenpanojen laatu, tuloksellisuus ja vaikuttavuus. Arvioinnin työohjelmaa laadittaessa on kohdistettu ja ajoitettu kuulemiset huomioiden toimialojen merkittäviä ja ajankohtaisia muutoksia tai haasteita.

Tarkastuslautakunta kokoontui 11 kertaa käsittelemään vuoden 2019 arviointia.

1.2.1. Kuulemiset

Tarkastuslautakunnan kokouksissa on kuultu organisaation toiminnasta, talouden ja toiminnan tavoitteiden toteutumisesta sekä ajankohtaisista asioista seuraavia henkilöitä:

Luottamushenkilöt

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Merja Lahtinen	02/2020
- näkemys vuoden 2019 aikana tehdyistä toimenpiteistä koskien vuoden 2018 arviointikertomuksen havainnoiteja ja kannanottoja	
- organisaation kehittäminen mm. elinvoimatoimiala, sidonnaisuudet	11/2019
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jorma Poti	04/2020
- perustettavan elinvoimatoimialan tilannekatsaus	
Valtuustoryhmien puheenjohtajat	02/2020
- keskustelua tarkastuslautakunnan arviointityöstä	

Yleishallinto

Kaupunginjohtaja Hanna Helaste	03/2020
- kaupunkiorganisaation toimivuus ja tulevaisuuden näkymät	
Ma. kaupunginjohtaja Anna-Liisa Juurinen	09/2019
- tilannekatsaus	

Talousjohtaja Ari Luostarinen	
- talouskatsaus ja talouden seuranta / talousarvion toteutuma ja poikkeamien arviointi 30.6.2019	09/2019
- talousarvion 2020 laadinnan lähtökohdat ja valmistelun tilanne	09/2019
- talousarvio 2020, toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi	10/2019
- ostopalvelut kaupungin osakeyhtiöiltä ja liikelaitoksilta sekä yrityksiltä ja yhteisöiltä	10/2019
- lainat ja takaukset kaupungin osakeyhtiöille ja liikelaitoksille sekä yrityksille ja yhteisöille	10/2019
- talouskatsaus ja talouden seuranta, toteuma ja poikkeamisen arviointi	11/2019
- talousarvio 2020	12/2019
- tilinpäätös 2019	04/2020
Hallintojohtaja Auli Korhonen, tekninen johtaja Tarja Kuisma	12/2019
- henkilöstötilanne	
Hallintojohtaja Auli Korhonen, henkilöstöpäällikkö Maarit Mäntyselä ja kehittämispäällikkö Hannele Rahkonen	03/2020
- henkilöstökertomus 2019 ja henkilöstösuunnitelma 2020 sekä työhyvinvointikyselyn tulokset	
Sosiaali- ja terveystoimi	
Toimialajohtaja Erkki Kainulainen	04/2020
- tilinpäätös 2019, taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ja selvitykset merkittävistä poikkeamista	
Sivistystoimi	
Sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen	04/2020
- tilinpäätös 2019, taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ja selvitykset merkittävistä poikkeamista	
Yhdyskuntatoimi	
Tekninen johtaja vs. Katja Rissanen	11/2019
- Keskuskadun investointi ja sen taloudellinen toteutuminen ja lisätyöt	
- tilinpäätös 2019, taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ja selvitykset merkittävistä poikkeamista	04/2020
Kiinteistöpäällikkö Jari Ihainen	
- Jämsänkosken yhtenäiskoulun investointi ja sen taloudellinen toteutuminen ja lisätyöt	09/2019
Ympäristöpäällikkö Piia Koski	
- pohjavesialueiden mahdolliset riskit	11/2019
Liikelaitokset	
Jämsän Ateria- ja Puhtauspalvelut liikelaitoksen johtaja Mervi Västinen	03/2020
- taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ja selvitykset merkittävistä poikkeamista 2019	
Jämsän Vesi ja Jämsän Jätehuolto vesihuoltopäällikkö Pekka Karppinen ja vs. tekninen johtaja Katja Rissanen	03/2020
- taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ja selvitykset merkittävistä poikkeamista 2019 sekä Jätehuolto-liikelaitoksen lopetuksen vaikutukset	
Konserniyhtiöt	
Jämsek Oy Toimitusjohtaja Ulla Haggren	01/2020
- Jämsek Oy, strategia ja toteutuminen	
Arvioinnin pohjana ovat olleet myös tilintarkastajan kokouksissa antamat suulliset selvitykset ja raportit sekä toimielinten kokouspöytäkirjat ja niiden osat.	

1.2.2. Sidonnaisuusrekisteri

Kuntalain 84 §:ssä määrättyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Kuntalain 84 §:n mukaan sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi.

Jämsän kaupungin hallintosäännön 83 §:n mukaan tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä, huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kaupungin verkkosivulla ja saattaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

Tarkastuslautakunnan pyytämien useiden tarkennusten jälkeenkään kaikilta velvoitetuilta ei saatu sidonnaisuusilmoituksia. Tarkastuslautakunta ei pystynyt näin ollen antamaan valtuustolle tiedoksi sidonnaisuusilmoituksia kuntalain ja Jämsän kaupungin hallintosäännön edellyttämällä tavalla vuoden 2019 aikana.

1.3. Tilintarkastus

Kaupunginvaltuusto päätti 17.4.2019 § 19, että Jämsän kaupungin tilintarkastuspalvelut vuosille 2019-2020 hankitaan edelleen BDO Auditor Oy:ltä. Vastuunalaisena tilintarkastajana jatkaa KHT, JHT Minna Havia-Niemi.

Tilintarkastaja on esittänyt tarkastuslautakunnalle:

- tilintarkastuksen tarkastussuunnitelman 2019-2020 ja työohjelman 2019
- väliraportin tarkastussuunnitelman toteutumisesta, tarkastustyön kulusta ja tehdyistä havainnoista tilivuoden 2019 aikana sekä
- tilintarkastuskertomuksen kaupunginvaltuustolle ja tilintarkastusraportin tarkastuslautakunnalle tilivuodelta 2019

2. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Jämsän kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje

on valmistunut ja hyväksytty kaupunginhallituksessa 18.12.2017.

Ohjeessa on otettu huomioon kuntalain muutos sekä mahdollisuuksien mukaan muut muutokset lainsäädännössä, ohjeistuksessa ja toimintaympäristössä.

Toimintakertomuksessa vuodelta 2019 on esitetty arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehitykseen vaikuttavista seikoista (s. 14-17), selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä (s. 18-19) ja selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä (s. 33-36).

3. Edellisten vuosien arviointikertomusten aiheuttamat toimenpiteet

Vuodelta 2018 tarkastuslautakunta teki kaupunginhallitukselle kaksi selvityspyyntöä.

1. Yhdyskuntatoimesta irtisanoutui useita henkilöitä. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tämä ei ole voinut olla vaikuttamatta henkilöstön työkuormaan ja palvelujen laatuun. Tarkastuslautakunta pyysi kaupunginhallitukselta selvitystä niistä toimenpiteistä, joilla varmistetaan palvelujen tuottaminen asianmukaisesti.
2. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan henkilöstösuunnitelma valmistuu liian myöhäisessä vaiheessa talousarvion valmistumiseen nähden. Henkilöstösuunnitelman tulee olla valmis ennen talousarvion valmistumista. Tarkastuslautakunta pyysi kaupunginhallitukselta selvitystä siitä pitääkö ohjeistusta muuttaa edellyttämään henkilöstösuunnitelman valmistumista ennen talousarviota.

Tarkastuslautakunnan havainto ja kannanotto

Yhdyskuntatoimen työkuorma on henkilömäärän vähäisyyden takia edelleen tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan suuri.

Henkilöstösuunnitelma valmistui ennen talousarvion laatimista, mikä paransi talousarvion tarkkuutta.

4. Kaupunkistrategia

Jämsän kaupunginvaltuusto hyväksyi 27.11.2017 kaupunkistrategian raamittamaan ja ohjaamaan Jämsän kaupungin talousarviota ja – suunnittelua sekä päätöksentekoa. Strategia on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.5.2019.

Strategian tarkastelu ja päivitys tulee olla hyväksyttynä vuosittain valtuustossa ennen toukokuun loppua. Jokaisesta strategian toimenpiteestä ja mittarista laaditaan strategiakortti, jossa määritellään tarkemmat toimenpiteet sekä seurataan strategian toteutumista.

Jämsän kaupunginhallitus nimeää avukseen valtuustokaudeksi työryhmän, jonka tehtävänä on strategian päivitys sekä Jämsä-brändin ja mittareiden kehitystyö sekä strategian toteutumisen seuranta mitattavien arvojen.

Kaupunkistrategian arvot ovat palveluhenkisyys, avoimuus ja yhteistyökykyisyys, jota tukemaan on laadittu eettinen ohjeistus koskemaan luottamushenkilöitä, viranhaltijoita ja työntekijöitä.

Tarkastuslautakunnan havainto ja kannanotto

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan strategiatyö on edennyt johdonmukaisesti toimialoilla, mutta kaupungin johtoryhmän toimintaa tukevat ylätason mittarit ja niiden aktiivinen seuranta kaipaavat terävöittämistä.

5. Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

5.1. Koko kaupunki

Kuntaliiton hallintosääntömallin 64 §:n mukaan:

"Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen valtuustolle ei voi enää tehdä talousarvion muutosehdotusta. Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnan tavoitteiden tai tuloarvion muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutukset määrärahoihin. Valtuusto päättää toimielinten määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, kun organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana.

Liikelaitoksen johtokunta päättää liikelaitoksen johtokuntatasoisten sitovien tavoitteiden muutoksista. Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden muutoksista päättää valtuusto.

Perustelut:

Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa, esimerkiksi oleelliset kunnan rahoitustarpeeseen vaikuttavat muutokset. Talousarviopoikkeamista, joita ei ole hyväksytty talousarviomuutoksina valtuustossa, on annettava selvitys toimintakertomuksessa."

5.1.1. Tuloslaskelma

Vakaan talouden vuosikate tulee olla vähintään pitkäaikaisten lainojen lyhennysten ja poistojen suuruinen. Nyt vuosikate ei kata edes poistoja.

Kaupunki ja liikelaitokset, ulkoiset erät (TP 2019 s. 18, 98)

milj.€	TP 2019	TP 2018	TP 2017	TP 2016	TP 2015
Toimintatuotot	42,5	41,9	38,9	39,6	40,4
Valmistus omaan käyttöön	0,3	0,5	0,5	0,4	0,4
Toimintakulut	165,4	164,6	164,2	165,5	163,3
- henkilöstökulut	43	43,4	43,4	44,8	59,4
- palvelujen ostot	103,2	102,5	101,5	99,8	82,5
- muu	19,2	18,8	19,3	20,9	21,4
Toimintakate	122,7	-122,3	-124,8	-125,5	-122,5
Verotulot	84,9	84,0	85,4	86,9	87,1
Valtionosuudet	42,5	42,3	43,8	45,6	44,6
Rahoitus +/-	0,7	1,3	0,6	0,1	0,7
Vuosikate	5,5	5,3	5	7,1	9,9
Poistot	8,1	8,2	10,8	8,8	8,2
Satunnaiset tuotot/kulut		4,3			
Poistoeron/varausten lisäys- tai vähennys rahastojen muutos +/-	0,2	0,1	2,5	0,3	0,3
Yli(+)/ali(-)jäämä	-2,3	1,5	-3,3	-1,4	2

Tarkastuslautakunnan havainto ja kannanotto

Rakenteellisen alijäämän korjaamiseksi tehdyt toimenpiteet eivät edelleenkään ole tuottaneet riittävää tulosta.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan päätösvalmistelua leimaa edelleen usein kiireellinen aikataulu. Luottamushenkilöiden mahdollisuus perehtyä asioihin ja siten vaihtoehtojen tarkastelumahdollisuus päätöksenteon yhteydessä saattaa jäädä vähäiseksi.

5.1.2. Rahoituslaskelma

Kaupunki ja liikelaitokset (TP 2019 s. 22, 99)

milj.€	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Rahavarojen muutos	-6,2	0,4	4,3	-0,1	2	-6
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-4	4	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		4	10	11	4	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4,5	-4,5	-4,3	-4,1	-4,5	-10,4
Antolainauksen muutos	0,4	-0,5	0,5	0,5	0,4	-0,9

milj. €	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1,7	3,6	-2,1	-1,8	1,8	1,9
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-0,174	3,4	5,2	1,2	-9,4	-6

Kaupungin omistamat yhtiöt lyhensivät niille annettuja lainoja maksusuunnitelmien mukaisesti.

5.1.3. Tase

Kaupunki ja liikelaitokset (TP 2019 s.100)

milj.€	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Taseen loppusummat	147,0	152,9	149,0	148,5	151,7	149,7	158,0
Oma pääoma	83,8	86,1	84,5	90,0	91,4	89,5	87,1
Vieras pääoma	58,7	61,9	59,4	53,2	54,7	54,5	65,1
Kumulatiivinen yli(+)/ali(-)	-0,6	+1,8	+0,3	+3,5	+4,9	+3,0	+0,9

Konsernirahaston tasearvo oli 6,7 milj.€

Taseen tunnusluvut (TP 2019 s. 24 ja Tilastokeskuksen julkaisu kuntien taloudesta 5.2.2020)

	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Kaupungin omavaraisuusaste	60,58	59,55	59,90 %	63,90 %	63,50 %	63,20 %	58,60 %
Suhteellinen velkaantuneisuus	32,88	35,71	35,10 %	30,70 %	31,80 %	32,30 %	39,10 %
Lainakanta milj.€	38,3	42,9	43,4	37,7	34,8	31,3	43,4
Lainakanta €/asukas Jämsä	1902	2083	2080	1767	1617	1435	1960
Lainakanta €/asukas Koko maa	3360	3051	2921	2938	2841	2697	2540

5.1.4. Talousarvion toteutuminen

Kuntalain 115 §:n mukaan tilinpäätökseen sisältyvässä toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Talousarviossa mainitut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä perustelut ovat toimitelmiä ja niiden alaisia talousyksiköitä sitovia. Liikelaitosten osalta noudatetaan kunnallisen liikelaitoksen ohjeistusta. Liikelaitoksia sitovia eriä ovat korvaus perus- ja lainapääomasta, mahdollinen toiminta-avustus liikelaitokselle, peruspääoma- tai lainasijoitus liikelaitokseen, lainapääoman palautus, nettotulos ja investointien kokonaismenot (TA 2019 s. 28-30 Talousarvion ja -suunnitelman sitovuus).

Käytössä on raportointityökalu taloudellisen tilanteen raportointia ja talousarvion laadintaa varten.

Tarkastuslautakunnan havainto ja kannanotto

Jämsän kaupunginvaltuusto on hyväksynyt budjettivuoden 2019 aikana yhden lisätalousarvion.

Käyttötalouden toteutuminen, sisäiset ja ulkoiset erät, ei liikelaitoksia (TP 2019 s. 39)

milj.€	TA 2019 alkup.	TA 2019 muutettu	TP 2019	MR alitettu - ylitetty +	TP 2018	TP 2017	TP 2016	TP 2015
Toimintatuotot	48	48,5	50	-1,50	49,2	46,1	46	53
Valmistus omaan käyttöön	0,3	0,3	0,3	0,00	0,4	0,4	0,4	0,3
Toimintakulut	174,1	173,5	174,8	-1,30	174,2	173,8	174,4	178,3
henkilöstökulut	38,9	38,6	38,6	0,0	38,7	38,8	40	54,2
palvelujen ostot	110,3	110,2	111,4	1,2	111,3	111,1	108,7	98,4
muu	24,9	24,7	24,8	0,1	24,2	23,9	25,7	25,7
Toimintakate	-125,8	-124,7	-124,5	0,2	-124,6	-127,3	-128	-125
Verotulot	86,6	87,1	84,9	2,2	84,0	85,4	86,9	87,1
Valtionosuudet	41,6	41,6	42,5	-0,9	42,3	43,9	45,6	44,6
Rahoitus +/-	1,8	1,8	0,9	0,9	1,4	0,7	0,3	0,9
Vuosikate	4,3	5,9	3,8	2,1	3,1	2,7	4,8	7,6
Poistot	7,4	7,4	7	0,4	7,0	9,6	7,3	6,6

5.2. Toimialat

Tarkastuslautakunta tarkasteli taloudellisten tavoitteiden toteutumista muutettuun talousarvioon verrattuna, alkuperäinen talousarvio näkyy taulukoissa omana sarakkeenaan. Talouden poikkeamiin keskityttiin toimialoja tilinpäätöksestä kuulevissa kokouksissa. Toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on selvitetty toimintakertomuksessa ja niistä on kuultu toimialojen johtoa.

Talousarvion toteutumisen päätarkastelu on suoritettu toimialoittain. Mikäli toimialan toteutuksessa on merkittävä poikkeama, tarkastelu ulotetaan tulosaluetasolle. Toimialoittaiset taloudellisten tavoitteiden toteutumisluvut sisältävät myös sisäiset erät.

Tarkastuslautakunnan havainto ja kannanotto

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaisesti talouden seurannan ja muutoksiin reagoinnin pitäisi olla koko kaupungin organisaatiossa tämänhetkisessä tilanteessa kuukausittaista.

5.2.1. Yleishallinto

(TP 2019 s. 39-49)

Yleishallinto milj.€	TA 2019 alkup.	TA2019 muutettu	TP 2019	MR alitettu- ylitetty+	TP 2018	TP 2017	TP 2016	TP 2015
Toimintatuotot	3,04	3,26	2,95	-0,31	3,22	3,7	3,5	3,87
Valmistus omaan käyttöön			0,06	0,06	0,14	0,12		
Toimintakulut	13,33	13,29	12,34	-0,95	12,02	12,16	12,09	9,9
henkilöstökulut	4,19	4,26	3,85	-0,42	3,75	3,59	3,53	3,62
palvelujen ostot	6,26	6,25	5,85	-0,40	5,85	5,8	5,71	5,78
muu	2,88	2,76	2,65	-0,11	2,4	2,77	2,85	0,5
Toimintakate	-10,29	-10,03	-9,33	0,70	-8,67	-8,34	-8,59	-6,03
Poistot	0,1	0,1	0,1	0,01	0,2	0,07	0,1	0,14

Yleishallintoon kuuluvat tulosalueina kaupunginvaltuusto, vaalit, tarkastuslautakunta, kaupunginhallitus, hallintopalvelut, henkilöstöpalvelut, talouspalvelut sekä hankinta- ja logistiikkapalvelut.

Tilipäätöskirjassa on selvitetty yleishallinnon merkittävimmät poikkeamat Kaupunginhallitus (s. 44), Hallintopalvelut (s. 45), Talouspalvelut (s. 47), Hankintapalvelut (s. 48)

5.2.2. Sosiaali- ja terveystoimi

Sosiaali- ja terveystoimeen sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisuuteen kuuluvat tulosalueina sosiaali- ja terveystoimen hallinto, sosiaalityö ja perhepalvelut, vammais- ja vanhustaloudet, vanhuspalvelut, terveyspalvelut ja erikoissairaanhoidot.

(TP 2019 s. 50-62)

Sosiaali- ja terveystoimi milj.€	TA 2019 alkup.	TA2019 muutettu	TP 2019	MR alitettu- ylitetty+	TP 2018	TP 2017	TP 2016	TP 2015
Toimintatuotot	27,71	27,71	30,26	2,55	28,82	26,65	26,64	33,17
Toimintakulut	109,02	108,82	112,12	3,30	111,07	109,79	109,48	117,16
henkilöstökulut	9,69	9,64	9,96	0,32	9,94	9,53	9,98	24,33
palvelujen ostot	89,89	89,74	91,86	2,13	91,11	90,5	88,21	78,64
muu	9,44	9,44	10,30	0,86	10,02	9,76	11,29	14,19
Toimintakate	-81,31	-81,11	-81,86	-0,75	-82,25	-83,14	-82,84	-83,99
Poistot	0,1	0,1	0,0	-0,05	0,08	0,19	0,24	0,24

Tilipäätöskirjassa on selvitetty yleishallinnon merkittävimmät poikkeamat

Hallinto (s. 54), Sosiaalityö ja perhepalvelut (s. 55), Vammais- ja vanhustaloudet (s. 57), Vanhuspalvelut (s. 58), Terveyspalvelut (s. 59), Erikoissairaanhoidot (s. 61)

Tarkastuslautakunnan havainto ja kannanotto

Jämsän Terveys Oy:n sopimuksen eri kohtien tulkinnassa ei ole saavutettu osapuolien välillä vielä yhteyttä.

5.2.3. Sivistystoimi

Sivistystoimialaan sivistyslautakunnan alaisuuteen kuuluvat tulosalueina sivistystoimen hallinto, varhaiskasvatus, perusopetus, lukio-opetus ja elämänlaatupalvelut (opistot, kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut ja nuorisopalvelut).

(TP 2019 s. 63-80)

Sivistystoimi milj.€	TA 2019 alkup.	TA2019 muutettu	TP 2019	MR alitettu- ylitetty+	TP 2018	TP 2017	TP 2016	TP 2015
Toimintatuotot	2,50	2,54	2,85	0,31	2,61	2,66	2,95	2,87
Toimintakulut	36,61	36,84	36,87	0,04	37,39	37,77	38,81	37,48
henkilöstökulut	20,87	21,07	21,42	0,35	21,03	21,37	22,09	21,75
palvelujen ostot	8,41	8,44	8,71	0,27	9,29	9,29	9,5	9,04
muu	7,33	7,33	6,75	-0,58	7,07	7,11	7,22	6,69
Toimintakate	-34,11	-34,30	-34,02	0,28	-34,77	-35,11	-35,86	-34,61
Poistot	0,2	0,2	0,2	-0,02	0,2	0,2	0,16	0,09

Tilipäätöskirjassa on selvitetty sivistystoimen merkittävimmät poikkeamat

Hallinto (s. 67), Varhaiskasvatus (s. 68), Perusopetus (s. 72), Lukio-opetus (s. 75), Elämänlaatupalvelut (s.78)

5.2.4. Yhdyskuntatoimi

Yhdyskuntatoimen toimialalla teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluvat tulosalueet ovat tekninen hallinto, kaavoitus ja tonttutuotanto, kunnallistekniset palvelut ja tilapalvelut. Ympäristölautakunnan alaisuuteen kuuluu valvontatoimi.

(TP 2019 s. 81-89)

Yhdyskuntatoimi milj.€	TA 2019 alkup.	TA2019 muutettu	TP 2019	MR alitettu- ylitetty+	TP 2018	TP 2017	TP 2016	TP 2015
Toimintatuotot	14,80	15,01	13,96	-1,05	14,54	13,06	12,93	13,06
Valmistus omaan käyttöön	0,3	0,3	0,2	-0,10	0,3	0,32	0,36	0,31
Toimintakulut	15,16	14,57	13,50	-1,06	13,76	14,09	14,01	13,72
henkilöstökulut	4,16	3,65	3,40	-0,25	3,96	4,34	4,41	4,46
palvelujen ostot	5,78	5,77	4,98	-0,78	5,14	5,51	5,3	4,9
muu	5,25	5,15	5,12	-0,03	4,65	4,24	4,3	4,36
Toimintakate	0,06	0,75	0,69	-0,06	1,07	-0,71	-0,72	-0,36
Poistot	7,2	7,1	6,8	-0,35	6,5	9,14	6,84	6,13

Tilipäätöskirjassa on selvitetty yhdyskuntatoimen merkittävimmät poikkeamat.

Kaavoitus ja tonttutuotanto (s. 83), Kunnallistekniset palvelut (s. 85) ja Tilapalvelut (s. 86)

Tarkastuslautakunnan havainto ja kannanotto

Pohjavesialueiden suojeleusuunnitelmat on päivitetty ajantasaiseksi v. 2019.

Keskuskadun saneerausurakka valmistui ja taloudellisesti se alitti sille asetetun raamin.

5.3. Liikelaitokset

5.3.1. Jämsän Ateria- ja Puhtauspalvelut liikelaitos

Jämsän Ateria-, Puhtaus- ja tekstiilipalvelut liikelaitos perustettiin vuoden 2009 alusta, jolloin siihen siirrettiin Jämsän Ateria, Jämsänkosken kaupungin ruokapalvelut, Jämsän kaupungin puhtauspalvelut sekä Jämsän seudun terveydenhuollon kuntayhtymästä tekstiilihuolto ja pesula.

Liikelaitoksen nimi muuttui 15.4.2019 Jämsän Ateria- ja Puhtauspalvelu liikelaitokseksi tekstiilipalveluiden toiminnan loppuessa kaupungin toimintana.

Talousarvion toteutuminen, ulkoiset ja sisäiset erät
(TP 2019 s. 115-128)

milj.€	TA 2019 alkup.	TA 2019 muutettu	TP 2019	MR alitettu-ylitetty+	TP 2018	TP 2017	TP 2016	TP 2015
Toimintatuotot	7,18	7,03	6,84	-0,19	7,45	7,68	8,33	9,19
Toimintakulut	6,92	6,88	6,69	-0,19	7,12	7,28	7,94	8,78
henkilöstökulut	3,96	3,81	3,89	0,08	4,12	4,05	4,18	4,66
palvelujen ostot	0,82	0,82	0,82	0,01	0,9	1,01	1,62	1,93
muu	4,18	2,26	1,98	1,92	2,2	2,22	2,14	2,19
Toimintakate	0,26	0,14	0,15	0,00	0,33	0,4	0,4	0,41
Poistot	0,13	0,13	0,13	0,00	0,13	0,13	0,14	0,14

Tarkastuslautakunnan havainto ja kannanotto

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan syksyllä 2019 toteutettu koululaisten rekrykierue ja siihen liittynyt työkokeilu onnistui hyvin.

5.3.2. Jämsän Vesi liikelaitos

Jämsän Vesiliikelaitos perustettiin vuoden 2008 alusta ja kuntien yhdistyessä siihen liitettiin myös Jämsänkosken kaupungin taseyksikkönä toiminut vesilaitos. Vuoden 2013 alusta Jämsän Vesi liikelaitoksella ja Jämsän Jätehuolto liikelaitoksella on ollut yhteinen johtokunta.

Talousarvion toteutuminen, ulkoiset ja sisäiset erät (TP 2019 s. 129-140)

milj.€	TA 2019 alkup.	TA 2019 muutettu	TP 2019	MR alitettu-ylitetty+	TP 2018	TP 2017	TP 2016	TP 2015
Toimintatuotot	4,50	4,50	4,20	-0,29	4,22	4,26	4,46	4,41
Valmistus omaan käyttöön	0,07	0,07	0,06	-0,01	0,07	0,08	0,07	
Toimintakulut	2,40	2,38	2,70	0,32	2,42	2,44	2,44	2,53
henkilöstökulut	0,73	0,72	0,72	0,00	0,689	0,7	0,75	0,71
palvelujen ostot	0,94	0,93	1,14	0,21	0,944	0,94	0,95	1,1
muu	0,73	0,73	0,85	0,12	1,51	0,8	0,74	0,72
Toimintakate	2,16	2,19	1,55	-0,63	1,87	1,9	2,09	1,95
Poistot	1,09	1,09	0,97	-0,02	1,06	1,04	1,25	1,35

Tarkastuslautakunnan havainto ja kannanotto

Tarkastuslautakunnan saaman tiedon mukaan vesilaitoksen laskutuksen on osannut vain yksi henkilö. On syytä kiinnittää huomiota henkilöstön koulutukseen moniosaajiksi eri tehtäviin.

5.3.3. Jämsän Jätehuolto liikelaitos

Jämsän Jätehuolto liikelaitos perustettiin vuoden 2012 alusta, jolloin Jämsän Seudun Jätehuolto Oy:n toiminnot siirrettiin liiketoimintakaupalla Jämsän kaupungille.

Vuoden 2013 alusta Jämsän Vesi liikelaitoksella ja Jämsän Jätehuolto liikelaitoksella on ollut yhteinen johtokunta.

Talousarvion toteutuminen, ulkoiset ja sisäiset erät (TP 2019 s. 141-146)

milj.€	TA 2019 alkup.	TA 2019 muutettu	TP 2019	MR alitettu- ylitetty+	TP 2018	TP 2017	TP 2016	TP 2015
Toimintatuotot	1,41	1,41	1,49	0,08	1,52	1,46	1,18	1,49
Toimintakulut	1,19	1,18	1,33	0,15	1,35	1,29	1,15	1,37
henkilöstökulut	0,09	0,09	0,10	0,01	0,12	0,11	0,11	0,13
palvelujen ostot	1,07	1,06	1,19	0,13	1,2	1,14	0,96	1,02
muu	0,03	0,03	0,04	0,01	0,04	0,04	0,08	0,22
Toimintakate	0,23	0,24	0,17	-0,07	0,17	0,17	0,03	0,12
Poistot	0,02	0,02	0,01	-0,01	0,02	0,02	0,11	0,11

6. Talouden tasapainotusohjelman ja toimenpiteiden toteutuminen

Kuntalain 110 §:n mukaan "Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan".

Ali-/ylijäämä 2015-2019 sekä ennuste 2020-2022 taloussuunnitelman mukaan (TP 2019 s. 38)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tilikauden yli(+)/ali(-)jäämä	2,0	-1,4	-3,3	1,5	-2,4	-0,2	0,2	1,0
Kumulatiivinen yli(+)/ali(-)jäämä	4,9	3,5	0,3	1,8	-0,6	-0,8	-0,6	0,4

Kaupunginhallitus asetti 20.11.2017 Kuntalain mukaisen toimikunnan, jonka tehtävänä on tasapainottaa Jämsän kaupungin taloussuunnitelma 2018–2020.

Toimikunta teki toimenpide-ehdotukset valtuustolle taloustilanteen korjaamiseksi kevään 2018 aikana. Toimikunta lakkautettiin kesällä 2018.

Vuodesta 2010 lähtien veroprosentti on ollut 21.

Tarkastuslautakunnan havainto ja kannanotto

Tasapainottamistoimenpiteet eivät olleet riittäviä korjaamaan kaupungin taloustilannetta vuonna 2019.

7. Investointien toteutuminen

Investointitaso pitäisi olla vuosipoistojen suuruinen. Vuonna 2019 poistot olivat 8,1 milj.€.

Kaupunki ja liikelaitokset (TP s. 22)

milj.€	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Investointimenot	7,5	6,5	7,5	9,1	8,9	10,7
Rahoitusosuudet investointeihin	0,1	0,5	0,3	0	0,7	0,5
Nettoinvestoinnit	7,4	6,0	-7,2	-9,1	-8,2	-10,2
Käyttöomaisuuden myynnit	0,2	0,3	0,2	0,4	1,1	0,8

Vuosien 2017 - 2020 hyväksytyssä investointisuunnitelmassa (TA 2017 s. 36) kaupungin investointimenot ovat 48,98 milj.€ (brutto). Nettoinvestoinnit ovat 46,37 milj.€.

Investointimenot, kaupunki ja liikelaitokset (TP s. 97-103)

milj.€	TA 2019	TA 2019 muutettu	TP 2019	MR alitettuylitetty+	TP 2018	TP 2017	TP 2016	TP 2015
Kaupunki	7,8	7,859	7,5	-0,4	5,7	6	8,1	8
Jämsän Vesi liikelaitos	3,3	3,25	1,1	-2,1	0,9	1,5	1	0,8
Jämsän Ateria liikelaitos	0	0	0	0,0	0	0	0	0
Jämsän Jätehuolto liikelaitos	0,03	0,03	0	0,0	0	0	0,01	0,01
	11,1	11,1	8,6		6,5	7,5	9,1	8,9

Tarkastuslautakunnan havainto ja kannanotto

Ero Jämsän Vesi liikelaitoksen talousarvion ja tilinpäätöksen välillä selittyy pääurakoitsijan vaihtumisella, jolloin projekti alkoi vasta loppuvuonna. Pääosa investointirahasta siirtyi vuodelle 2020.

8. Henkilöstö

Kaupungin henkilöstöhallinto on laatinut vuodelta 2019 erillisen henkilöstökertomuksen, jota yhteistyötoimikunta on käsitellyt 25.3.2020 ja kaupunginhallitus 30.3.2020. Kaupunginhallitukselle raportoidaan neljännesvuosittain talous- ja toimintaraportoinnin yhteydessä henkilöstömäärät, palkkakustannukset ja terveysperäiset poissaolot.

Palvelurakenteessa vuoden 2009 jälkeen suurimmat muutokset ovat aiheutuneet terveydenhuollon osaukoituksesta Jokilaakson Terveys Oy:lle v. 2010 ja sosiaali- ja terveystoimen palvelutuotannon ulkoistamisesta Jämsän Terveys Oy:lle v. 2015.

Henkilötyövuodet 2017 - 2019 / toimialoitainen talousarvion toteutuma ja seuranta (HS s. 7)

	Henkilötyövuodet	Hensu		Toteutunut		Hensu		Toteutunut		Muutos 2017 - 2018	Muutos 2018 - 2019
		2017	2018	2017	2018	2019	2019				
Vakinaiset	Yleishallinto	48,55	46,07	47,17	42,55	42,60	41,28	-3,52	-1,27		
	Sosiaali- ja terveystoimi	141,28	126,42	147,94	130,73	146,72	130,97	4,31	0,24		
	Sivistystoimi	406,04	369,58	393,39	356,38	387,96	350,34	-13,2	-6,04		
	Yhdyskuntatoimi	86,7	84,98	85,65	77,38	77,10	64,15	-7,6	-13,23		
	Ateria-liikelaitos	101,2	98,52	104,21	95,87	98,15	85,19	-2,65	-10,68		
	Vesi-liikelaitos	12	12	12	11,44	12,00	11,46	-0,56	0,02		
	Jätehuolto-liikelaitos	2	2	2	1,98	2,00	2,00	-0,02	0,02		
	Vakinaiset yhteensä	797,77	739,56	792,36	716,33	766,53	685,38	-23,24	-30,95		
Määrä-aikaiset	Yleishallinto	4,4	20,56	8,4	24,82	9,10	21,44	4,26	-3,38		
	Sosiaali- ja terveystoimi	1	40,58	2	37,23	31,80	31,59	-3,35	-5,64		
	Sivistystoimi	36,39	92,56	52,68	95,52	44,02	104,39	2,96	8,87		
	Yhdyskuntatoimi	7,75	15,09	7,24	17,98	9,55	16,91	2,89	-1,07		
	Ateria-liikelaitos	3,28	13,76	8,56	17,98	10,80	20,46	4,22	2,48		
	Vesi-liikelaitos	0	0	0	0	0	0	0	0,00		
	Jätehuolto-liikelaitos	0,25	0,58	0,2	0,55	0	0	-0,03	-0,55		
	Määräaikaiset yhteensä	53,07	183,14	79,08	194,08	105,27	194,79	10,95	0,71		
Yhteensä		850,84	922,7	871,44	910,41	871,80	880,17	-12,29	-30,24		

Jämsän kaupungin vakinaisen henkilöstön keski-ikä 31.12.2019 oli 50,57 vuotta.

Vuonna 2019 vanhuuseläkkeelle jäi 22 henkilöä. Vuonna 2018 eläkkeelle jäi 33 henkilöä ja vuonna 2017 40 henkilöä. Eläköitymisennusteen mukaan vuoteen 2025 mennessä vanhuuseläkkeelle siirtyy arviolta 158 henkilöä (vuosina 2020 - 2025).

Terveysperusteiset poissaolot kalenteripäivinä:

Terveysperusteiset poissaolot kalenteripv:nä	2016	2017	2018	2019
- päivää/henkilö	14,1	15,5	16,5	18,4

Terveysperusteiset poissaolot ovat nousseet lähes kaikilla toimialoilla.

Vuonna 2019 palvelussuhteessa olleesta terveystieteistä poissaoloja ei ollut lainkaan 31,9 prosentilla. Vuonna 2018 vastaava osuus oli 32,8 % ja vuonna 2017 taas 32,6 %.

	2016	2017	2018	2019
Työmatkatapaturmat, kpl	8	16	15	9
Työpaikkatapaturmat, kpl	58	65	58	55

Työtaturmien sairauspoissaolopäivät ovat vähentyneet vuodesta 2018 vuoteen 2019 yhteensä 70 kalenteripäivää. Tarkasti ottaen työmatkatapaturmiin liittyvät sairauspoissaolot ovat lisääntyneet 37 päivää ja työpaikkatapaturmiin liittyvät sairauspäivät vähentyneet 107 päivää.

Jämsän kaupungilla työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden johtamista ohjaa jämsäläinen hyvän työn malli. Myös aktiivisen tuen toimintamalli on käytössä.

Tarkastuslautakunnan havainto ja kannanotto

Varautuminen henkilöstön eläkkeelle siirtymiseen lähivuosina on aloitettu, mutta tulisi luoda ajoissa selkeät suunnitelmat tehtäväkohtaisen seuraajarekrytoinnin toteuttamiseksi ja hiljaisen tiedon siirtymisen varmistamiseksi.

9. Kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt

Tarkastuslautakunnassa on ollut kuultavana Jämsän Ateria- ja Puhtauspalvelut liikelaitoksen johtaja Mervi Västinen, Jämsän Jätehuolto -liikelaitoksesta Isto Vaheeri ja Jämsän Vesi -liikelaitoksesta Pekka Karppinen sekä Jämsek Oy:stä Ulla Haggren.

Jämsän kaupungin konsernitilinpäätökseen sisältyy tytäryhtiöinä 10 osakeyhtiötä (joista 6 on kiinteistöyhtiöitä), 3 kuntayhtymää, 3 yhteis- ja omistusyhteisyyksiä ja muita yhteisöjä on 2.

(TP 2019 s. 33, 35)

milj.€	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Konsernitaseen loppusummat	196,8	203,5	203,9	199,7	199,8	196,9	204,9	212,2
Oma pääoma	100,6	103,0	102,7	106,3	107,4	103,5	88	86,9
Vieras pääoma	0,94	98,0	98,9	91	90,2	90,7	104,3	112,9
josta pitkäaikaista	61,3	68,1	69,4	63	53,3	55,1	63,7	73,9
Konsernituloslaskelman toimintatuotot	67,5	66,9	63,8	64,5	65,3	64,3	62,7	71,6
Konsernituloslaskelman toimintakulut	198,2	196,6	195,5	199,1	196,7	193,2	190,7	201,5

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt vuonna 2011 Jämsän kaupungin konserniohjeen sekä hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevan ohjeistuksen kaupunkikonsernissa. Konserniohjetta on tarkennettu vuonna 2013. Konserniohjetta on edelleen tarkennettu kuntalain ja hallintosäännön muutosten vuoksi, kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tarkennetun konserniohjeen 5.3.2018.

Tavoitteena on ollut, että konserniohjeistusta noudattamalla saadaan kaupungin ja tytäryhtiöiden toimintaperiaatteita yhdenmukaistettua mm. henkilöstöpolitiikassa, taloudenhoidossa ja suhteissa kolmansiin osapuoliin sekä varmistaa, että kuntakonsernia voidaan tehokkaasti ohjata yhtenäisillä ohjeilla ja toimintaperiaatteilla.

Vuoden 2019 talousarviossa (s. 88-92) on määritelty konserniyhtiöille toiminnan tavoitteet ja tavoitetasot.

10. Tarkastuslautakunnan havainnot ja kannanotot

Tarkastuslautakunnan arviointityötä varten on oltava olemassa täsmälliset valtuuston päätökset ja näiden seurantatiedot. Arvioinnin kannalta keskeisiä asiakirjoja ovat talousarvio ja toimintasuunnitelma taloudellisine ja toiminnallisine tavoitteineen sekä niitä vastaavat tilinpäätös ja toimintakertomus. Tavoitteet talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa sekä niiden raportointi tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa ovat soveltuneet arviointien tekemiseen.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2019 on laadittu toimialojen kuulemisen, seurantaraporttien, tilinpäätösasiakirjojen ja muiden selvitysten perusteella.

11. Tarkastuslautakunnan esitys kaupunginvaltuustolle

Tavoitteet talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa ja niiden raportointi tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa ovat oikeellisia ja luotettavia.

Tarkastuslautakunta esittää, että valtuusto pyytää kaupunginhallitusta, lautakuntia, johtokuntia ja kaupungin johtoa kiinnittämään huomiota arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin ja kannanottoihin.

Jämsässä 13. päivänä toukokuuta 2020

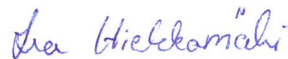
Jyrki Kokko
puheenjohtaja

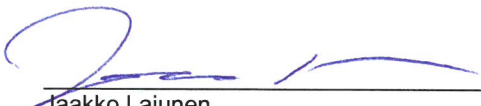
Esa Niivee
varapuheenjohtaja

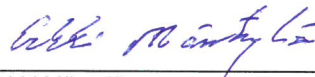
Helena Salminen
jäsen

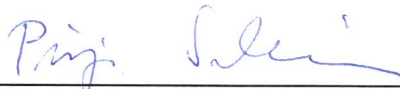
Lea Hiekkämäki
jäsen

Jaakko Lajunen
jäsen

Erkki Mäntylä
jäsen

Pirjo Selénius
jäsen